

ტურიზმის სატელიტური აღრიცხვის სისტემა (TSA) და მისი როლი საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაში

**თინა ლუხუტაშვილი,
ელისო ფურელიანი,
თსუ სტუდენტები**

რეზიუმე

თანამედროვე მსოფლიოში ძალიან ბევრი ქვეყნის ეკონომიკის უმნიშვნელოვანესი შემავსებელი ტურიზმიდან შემოსული თანხებია. მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის პირობებში დღეს ადვილად შესაძლებელია განტვირთვის მიზნით სხვა ქვეყანაში ჩასვლა და კულტურულ-ისტორიული მემკვიდრეობის გაცნობა, ანდა უბრალოდ რეკრეაციული დანიშნულების კურორტებზე სტუმრობა დასვენებისათვის. ამიტომ მნიშვნელოვანია, ტურისტული პოტენციალის სწორად გამოყენება და ზუსტად ცოდნა იმისა, თუ რა შემოსავალს იძლევა ეს ბიზნესი.

TSA - იგივე ტურიზმის სატელიტური აღრიცხვის სისტემა რამდენიმე წლის წინ ამუშავდა და მრავალი ქვეყანა საკმაოდ წარმატებულად იყენებს ეკონომიკური მაჩვენებლების გაზრდისათვის. მაგალითად, ჩილეს შემთხვევაში ამ სისტემის გამოყენებით ქვეყნის შემოსავალი თითქმის სამჯერ გაიზარდა. ამ მიმართულებით დიდია საქართველოს შესაძლებლობები ამ სისტემის დანერგვისათვის, აქ TSA-ს ბევრი პოზიტიური შედეგების მოტანაც შეუძლია.

საკვანძო სიტყვები : ტურიზმი, სატელიტური, ეკონომიკა, ზრდა, ფინანსები, აღრიცხვა, სტატისტიკა

შესავალი

ტურიზმის სატელიტური აღრიცხვის სისტემა (Tourism Satellite Account) წარმოადგენს ტურიზმის სფეროში სტრატეგიული დაგეგმვის ინსტრუმენტს და საშუალებას იძლევა, შევადა-

როტ ეროვნული დო სოერტოშორისო მონოცემებო.მის შექმნოზე 1995 წლიდან ერთობლივად დოინყეს მუშოობო მსოფლიო ტურიზმის ორგონიზოცოიო (WTO), ეკონომიკური გოწვითარებოისო დო თონომშრომლობოის ორგონიზოცოიო (OECD) დო ევროგოერთოიონებოის სტოტისტიკურმო ოფოისმო (EUROSART) , რომელიც დოამტკიცო გოერომ 2000 წელს. პროექტში ასევე მონონილობდო სოერთოშორისო შრომითი ორგონიზოცოიო (ILO) დო სოერთოშორისო სოვოლუტო ფონდი (IMF). 2001 წელს კი სოისტემო ოფოიცოოლურად ამუშოვდო. მოცემული ოლრიცხვის სოისტემო დოინერგო ავსტრალიოში, კონოდოში, ჩოლეში, ოხოლ ზელანდიოოსო დო შოერთებულ შტოტებში.

ძორითოდი ნონოლი

როტომ ორის მონშნელოვონი ტუროისტებოის სოტელიტური ოლრიცხვო?

ტურიზში ორის პორველი სფერო, რომელშიც დოამკვიდრდო სოტელიტური ოლრიცხვის სოისტემო.ტუროისტებოის სოტელიტური ოლრიცხვო ნორომოდგენოლიო ცხრილებოის სოხოით, რომლოის სოფუძველზე ქვეყნებს შოუძლიოთ ტურიზმის სოკუთოარი სტოტისტიკური სოისტემოის გოწვითარებო. TSA -ს გოწვითარებო მოოთხოვს შესობოამოისო ეკონომიკური რესურსებოისო დო ტექნიკური პერსონოლის ინტეგროცოიოს ქვეყნოის ეროვნული ოლრიცხვის სოისტემოსოთონ.

ამ სოისტემოის მომხმარებლებოი სოხელმწოიფო დონეზე შოოიძლეოო იყვნენ:

- ძორითოდი სტოტისტიკური ინფორმოცოიოის წყოროებოი, ონუ ისოინო, რომლებოიც ონორომობენ ოლრიცხვოს დო სტოტისტიკოს (ჩვენს შემოთხვევოში, ტურიზმის დეპორტოამენტო);
- კომპოანიებოი, ორგონიზოცოიებოი, რომლებოიც ინფორმოცოიოის მომწოდებლებოი ორიონ (ტუროისტული ორგონიზოცოიებოი, სოსტუმოროებოი);
- შექმწოილი ინფორმოცოიოის მომხმარებლებოი (ბოწკებოი, ორგონიზოცოიებოი);

დღევოწდელ მსოფლიოში ინფორმოცოიოის ნოკლებოობოო ტური-

ზმსა და ეროვნულ ეკონომიკაზე მისი გავლენის შესახებ, აქედან გამომდინარე TSA -ს განვითარება ხელს შეუწყობს შემდეგ საკითხებს:

- ქვეყანაში ტურიზმისა და მისი მნიშვნელობის შესახებ ინფორმირებულობის დონის გაზრდა;
- ტურიზმის სფეროში ეფექტური პოლიტიკის წარმართვისათვის ინსტრუმენტის შემუშავება;
- ტურიზმის როლის გაზრდა.

რა არის TSA?

TSA-ს შემუშავების მიზანია ეკონომიკაზე იმ დარგების გავლენის შესწავლა, რომლებიც ეროვნული ეკონომიკის სააღრიცხვო სისტემაში არ განიხილებიან, როგორც წარმოება. ტურიზმი არის კომპლექსური სფერო, რომელიც მოიცავს ტრანსპორტს, მომსახურებას, საკვებითა და საცხოვრებლით უზრუნველყოფას, შემეცნებას, რეკრეაციასა და გართობას. ტურიზმი ერთადერთი ფენომენია, რომელიც ვიზიტორით ან მომხმარებლით განისაზღვრება. ვიზიტორები ყიდულობენ ყველანაირი სახის პროდუქტსა და მომსახურებას. აღრიცხვის თვალსაზრისით, უმთავრესია, მათი ნავაჭრი დაუკავშირდეს მთლიანად ქვეყნის წარმოებას, მომსახურებისა და საქონლის ერთობლივ მიწოდებას.

TSA მიზნად ისახავს, განისაზღვროს ტურიზმის გავლენა ეკონომიკაზე; აგრეთვე საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად აღრიცხოს პროდუქცია და მომსახურება, რაც საშუალებას მოგვცემს შევადაროთ ისინი სხვა ქვეყნების მაჩვენებლებს.

შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოში არსებობს ეროვნული ტურიზმის ადმინისტრაცია (ტურიზმის დეპარტამენტი), რომელიც არის როგორც სტატისტიკის დეპარტამენტისა და ცენტრალური ბანკის მიერ მომზადებული ინფორმაციის მფლობელი, ასევე უფლებამოსილების მიმნიჭებელი ორგანო ტურისტული მომსახურების გამწევი კომპანიებისთვის. თუმცა ეროვნული ადმინისტრაცია ვერ უზრუნველყოფს სრულყოფილი ინფორმაციის მოპოვებას საჭირო კადრებთან და ინფორმა-

ციის წყაროებთან დაკავშირებული პრობლემების გამო, სრულად ვერ აღრიცხავს გამოყენებულ მომსახურებას, ხარჯებსა და შემოსავლებს. რაც შეეხება სატელიტური აღრიცხვის სისტემას, ის სწორედ შემოსავლების ზუსტი აღწერისთვისაა შექმნილი და უდავოა მისი დადებითი გავლენა კონკრეტულ ქვეყნებში ტურიზმის ეკონომიკურ მაჩვენებლებზე.

მაგალითისთვის შეგვიძლია განვიხილოთ ჩილე - ქვეყანა ლათინურ ამერიკაში, რომლის შემოსავლებიც ტურიზმიდან ბოლო 15 წლის განმავლობაში 3-ჯერ გაიზარდა. მსოფლიო ბანკის მონაცემებით, 2000 წელს, როცა TSA ჯერ არ იყო დანერგილი, ქვეყანაში ტურიზმიდან შემოსული თანხა დაახლოებით 1,2 მილიარდს შეადგენდა. ამჟამად ეს მონაცემი 3 მილიარდს აჭარბებს. აღსანიშნავია, რომ სატელიტური აღრიცხვის შემოღების შემდეგ ჩილეში 5 წელიწადში 2000 წლის მაჩვენებელი გაორმაგდა, ხოლო პირველად 3 მილიარდს 2011 წელს მიაღწია. მაშინ, როდესაც ჩვენს ქვეყანაში ბოლო წლების განმავლობაში ეს მაჩვენებელი მხოლოდ რამდენიმე ასეული ათასით იმატებს, მსოფლიო ტურიზმის ორგანიზაციის რეკომენდაცია TSA-ს დაწერგვის შესახებ, ნამდვილად საყურადღებოა.

დასკვნა

TSA-ს დანერგვა ქვეყანაში საშუალებას მოგვცემს, ზუსტად განვსაზღვროთ, რა რაოდენობის ტურისტის შემოდის ქვეყანაში და რა სარგებელი უნდა დარჩეს ქვეყანას ვიზიტორების მიერ ქვეყანაში დახარჯული თანხიდან; აგრეთვე ხელს შეუწყობს იმ მცირე ტიპის სასტუმროების კონტროლს, რომლებიც „ფულს ათეთრებენ“. სახელმწიფოსთვის უცნობია მათი პოლიტიკა საგადასახადო სისტემისა და, ზოგადად, ფასების მიმართ, რადგან ყველა კერძო ტიპის სასტუმრო განსხვავებულ ფასსა და მომსახურებას სთავაზობს კლიენტს. TSA საშუალებას მოგვცემს აღვრიცხოთ:

- ტურიზმის წილი მთლიან შიდა პროდუქტში;
- ტურიზმის რანჟირება ეკონომიკის სხვა დარგებთან შედარებით;

- ტურიზმის მიერ ეკონომიკაში შექმნილი სამუშაო ადგილების რაოდენობა;
 - ტურიზმში ჩადებული ინვესტიციების მოცულობა;
 - ტურისტული ინდუსტრიის გადასახადებიდან მიღებული ამონაგები;
 - ტურიზმის მოხმარება;
 - ტურიზმის გავლენა ეროვნულ საგადამხდელო ბალანსზე.
- ზემოთ აღნიშნული ჩამონათვალის ზუსტი განსაზღვრა კიდევ უფრო გააძლიერებს ქვეყნის ეკონომიკას და გაზრდის წლის განმავლობაში წარმოებული მთლიანი შიდა პროდუქტის (მშპ-ის) ხვედრით წილს ქვეყანაში, რაც, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს სამომხმარებლო კალათის გაზრდას მოსახლეობის ერთ სულზე .

ლიტერატურა:

1. <https://gnta.ge/ge/სტატისტიკა/>
2. <https://unstats.un.org/UNSD/tradeserv/workshops/Dominica%202013/Presentations/21%20-%20Bermuda%20-%20TSA%20Country%20Experience.pdf>
3. <https://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.RCPT.CD?locations=CL>
4. <http://www.economy.ge/?page=ecoreview&s=22>

THE TOURISM SATELLITE ACCOUNT (TSA) AND ITS ROLE IN THE DEVELOPMENT OF GEORGIAN ECONOMY

T. Lukhutashvili; E. Fureliani

TSU Bachelors of Social and Political Sciences,
Journalism and Mass Communication

Resume

Economy is the most important aspect for existence of every country. In a modern world there are many countries that fill their economy with the finances coming from tourism. Due to the technological progress today it's possible to visit any other country with relaxation purposes, to see the historical and cultural sightseeings and to have just a rest on a resort. This is why it's important to use the actual potential of tourism and to know what kind of income this business gives.

TSA – abbreviation for “Tourism Satellite Account” came into power a few years ago and some of the countries use this system successfully for the growth of economic characteristics. In our study there is discussed the example of Chile – this country has almost tripled its economical features with the TSA system. Also, we have discussed the opportunities of Georgia in implementing this system and the positive effects TSA can have on our economy.

Key words : Tourism, Satellite, Economy, Growth, Finances, Account, Statistics.